

Oslo, 30. sept. 2025

Energidepartementet

NATURVERNFORBUNDETS INNSPILL TIL STRATEGISK KONSEKVENsutREDNING AV VINDKRAFT TIL HAVS – DEL 2

Naturvernforbundet gav i mars sin høringsuttalelse til strategisk konsekvensutredning for Sørvest F, Vestavind B og Vestavind F, og vil i denne runden komme med mer generelle innspill til de 18 områdene som er på høring i runde to.

Overgangen til fornybar energi er avgjørende for å bekjempe klima- og naturkrisen, men samtidig har Norge et svært høyt energiforbruk som må reduseres.

Havvind representerer en mulighet i overgangen vekk fra fossilt dersom ny energiproduksjon faktisk erstatter fossil energi. Samtidig er det essensielt å sikre at utbyggingen av havvind skjer på en måte som ivaretar naturen, spesielt siden havets økosystemer allerede er under betydelig press. For å lykkes i å nå klimamålene og samtidig sikre sunne marine økosystemer må utbygging av fornybar energi ikke føre til ytterligere forringelse av naturen.

Naturvernforbundet krever særlig varsomhet og mener at en sterk føre-var-holdning må rå. Konklusjon for et flertall av områdene er at det er betydelige kunnskapsmangler når det kommer til naturmangfold (både arters utbredelse, sårbarhet for utbygging, samt effekter på bestandsnivå). Staten må sørge for mer kunnskapsinnhenting og forskning på konsekvenser av havvind for natur.

Overordnet

De strategiske konsekvensutredningene må brukes med varsomhet. De forteller oss om den kunnskapen vi har, som ofte vil være mangelfull knyttet til enkeltarter, delpopulasjoner og viktige funksjoner (f.eks. fugletrekk). Samtidig er det bra at kunnskapen vi faktisk har, skal sette premissene med naturen som ramme.

Problematisk at konsekvenser for natur slås sammen med andre konsekvenser

NVE kommer ikke med anbefalinger, men peker på områder som er mest teknisk-økonomisk egnet og har lavest samlede konsekvenser. Gjennom å slå sammen konsekvenser for næringsliv og natur til én kategori for samlede konsekvenser kan negative konsekvenser for naturen «skjules» av at næringskonsekvensene er lave i området, og det gir et falskt bilde av at naturkonsekvensene er lavere enn de faktisk er.

Opinionsundersøkelser viser at 70 prosent av de som er mot landvind i Norge, ville vært mer positive hvis naturen ble bedre ivaretatt i utbyggingen¹. Hvis naturskadene blir store i de første norske

¹ [Samfunnsaksept for mer fornybar energi i kommunene](#) (Fornybar Norge, 2024)

havvindprosjektene, risikerer det å ødelegge tilliten til at regjeringen klarer å få til havvindutbygging som ivaretar natur.

Vi anbefaler at naturkonsekvensene ses separat fra næringskonsekvensene i alle beslutningsgrunnlag, og minner om at FNs naturavtale forplikter oss til å gi natur en sentral plass i all arealplanlegging.

Samlet belastning er ikke vurdert

Utredningene ser ikke på samlet belastning, men vurderer hvert område isolert. Vi kan forstå at det er lettere å gjøre denne vurderingen når man har bestemt hvilke områder som skal åpnes for utbygging, men økosystemene i Nordsjøen henger tett sammen, og den samlede belastningen er helt avgjørende.

Derfor er det særlig viktig at NVE sikrer en vurdering av den samlede belastningen før konsesjonsprosessene starter opp i enkeltområder. Det bør være opp til direktoratet (eller annen statlig myndighet) å sette utbyggingen av enkeltområder i en større sammenheng, i tillegg til at selskapene som vil søke om konsesjon må gjøre en vurdering av samlet belastning i sine konsekvensutredninger.

Vi forventer at staten fortsetter å ta ansvar for å samle inn det overordnede bildet og ser ting i sammenheng i tråd med prosessen slik den har vært så langt.

Sjøfugl

Når det gjelder konsekvenser for fugl stiller Naturvernforbundet seg bak anbefalingene til BirdLife Norge.

Norsk Institutt for naturforskning (NINA) sin rapport *Verdisetting av sjøfuglers sensitivitet for havvind i norske kyst- og havområder* (2023) tar utgangspunkt i eksisterende kunnskap fra 58 fuglearter. Totalt omfatter datasettet nærmere 6 millioner observasjoner av sjøfugl. Konklusjonen fra denne rapporten viser at for sjøfugl vil det være bedre om anlegg for havvind bygges langt til havs. Jo nærmere land, jo verre.

Sjøfuglene har gått dramatisk tilbake de siste tiårene, noe som har resultert i at flere arter er oppført på nasjonale og internasjonale lister over truede arter. Av våre 54 sjøfuglarter er nå 43 (63 prosent) på rødlista for arter (2021). I perioden 1970–2020 anslås det at antallet norske sjøfuglbestander har hatt en tilbakegang på 80 prosent.

Bygging av vindkraft beslaglegger areal og kommer ofte i konflikt med leveområder for fugl. Fugler påvirkes av turbiner til havs gjennom både risiko for kollisjoner, tap og endring av leveområdene (inkludert at de unngår områder) og at vindkraftverket oppfattes som en barriere for fugletrekk og bevegelse mellom leveområder. Da er det helt nødvendig med et godt kunnskapsgrunnlag, gode overordnede planer og vurderinger av den samlede belastningen, slik at vi finner områder der naturkonsekvensene fra havvindutbygging er lavest mulig.

Flytende og bunnfast teknologi

I den teknisk-økonomiske vurderingen skiller ikke undersøkelsene på bunnfast og flytende havvind. Siden flytende havvind er en nyere og mer umoden teknologi – som krever volum for å gå ned i pris –

innebærer det at flytende havvind per automatikk blir mindre egnet i vurderingene. Samtidig viser rapporten til NINA at anlegg lenger ut fra kysten vil være et bedre alternativ mtp. konsekvenser for fugl.

Flytende havvind er ofte lettere å plassere for å unngå naturskader enn bunnfast, og prisbildet forventes å gå ned på sikt.

Vi anbefaler derfor at flytende havvind presenteres separat fra bunnfast i den teknisk-økonomiske vurderingen. En kortsiktig vurdering må ikke brukes for å hindre videre utvikling av flytende havvind.